

Dosarul nr. 3ra-617/22
2-20031407-01-3ra-10062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firma de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firmei de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societății cu Răspundere Limitată „Neaos” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actelor administrative, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firma de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos” și menținută hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea

constată:

La 4 martie 2020, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actelor administrative, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii au indicat că în perioada lunilor iulie – noiembrie 2011, au efectuat livrări de produse informaționale software către companii nerezidente, după cum urmează:

- SRL „Turbilon Teh” a reflectat în declarațiile privind TVA în perioadele fiscale L/07/2011 și L/11/2011 livrări impozabile la cota zero în adresa unei companii nerezidente cu valoarea de 2 015 450 de dolari SUA, ce constituia 23 115 600 de lei, inclusiv TVA în sumă de 3 852 600 de lei, iar altei companii nerezidente cu valoarea de 3 350 000 de dolari SUA, ce constituia 39 925 300 de lei, inclusiv TVA în sumă de 6 654 216,67 lei; în total, urma a fi restituită TVA în mărime de 10 506 816,67 lei;

- FPC „Clasic SV” SRL a reflectat în declarațiile privind TVA în perioada fiscală L/08/2011 și L/11/2011 livrări impozabile la cota zero în adresa unei companii nerezidente cu valoarea de 3 680 880 de dolari SUA, ceea ce constituia 41 731 977 de lei, inclusiv TVA în sumă de 6 955 329 de lei și, respectiv, produse cu valoarea de 3 400 000 de dolari SUA, ceea ce constituia 40 385 540 de lei, inclusiv TVA în sumă de 6 730 923 de lei; în total, urma a fi restituită TVA în mărime de 13 686 252 de lei;

- SRL „NEAOS” a reflectat în declarația privind TVA în perioada fiscală L/09/2011 o livrare impozabilă la cota zero în adresa unei companii nerezidente cu valoarea de 3 100 000 de dolari SUA, ce constituia 37 170 240 de lei, inclusiv TVA în sumă de 6 195 040 de lei.

Au comunicat că pe durata anilor 2014-2015, companiile reclamante au depus mai multe cereri la Serviciul Fiscal de Stat cu cereri de restituire a TVA pentru livrările la export la cota zero, însă toate companiile au primit refuz, fiind invocate diverse motive care, ulterior, au făcut obiectul examinării în instanța de judecată.

Astfel, în urma adresărilor companiilor reclamante către Serviciul Fiscal de Stat cu cerere de a li se rambursa sumele TVA la exportul de mărfuri și servicii, Serviciul Fiscal de Stat a refuzat să restituie sumele de TVA, dar a inițiat și un control indirect la toate cele trei companii reclamante.

Prin urmare, în rezultatul controalelor efectuate, autoritatea publică a emis deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7 din data de 17 octombrie 2016, prin care nu doar că a refuzat restituirea TVA către companiile reclamante, dar a anulat TVA din conturile companiilor, după cum urmează: reclamantei SRL „Turbilon Teh” i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 5 385 034 de lei; reclamantei FPC „Clasic SV” SRL i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 11 483 872 de lei; reclamantei SRL „Neaos” i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 5 610 731 de lei.

Au menționat că prin acțiunile sale Serviciul Fiscal de Stat nu a restituit sumele TVA solicitate spre restituire, dar a încasat de pe conturile companiilor reclamante sumele TVA indicate în deciziile date, companiile nemaiputând solicita restituirea sumelor datorate de Serviciul Fiscal de Stat în contul TVA pentru exportul de mărfuri și servicii în lipsa acestor sume.

Ulterior, la 9 februarie 2017, companiile reclamante s-au adresat în instanța de contencios administrativ cu solicitarea anulării deciziilor din data de 17 octombrie 2016, prin care au fost anulate sumele TVA, cerute spre restituire de la exportul de servicii și mărfuri.

Prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată a companiilor reclamante și au fost anulate deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7, emise de SFS la 17 octombrie 2016, prin care companiilor reclamante le-au fost radiate sumele indicate supra ale TVA la export.

Au precizat că în motivarea hotărârii sale (devenită definitivă și irevocabilă urmare a emiterii deciziei din 6 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție), instanța a examinat în detalii și a combătut toate motivele invocate de SFS pentru a refuza restituirea către companiile reclamante a sumelor TVA la exportul serviciilor și mărfurilor, precum și radierea acelor sume din conturile TVA ale companiilor.

Așadar, dat fiind faptul că deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7, emise de Serviciul Fiscal de Stat la 17 octombrie 2016, prin care companiilor reclamante le-au fost radiate sumele TVA la export, au fost anulate de instanța de judecată, la 26 noiembrie 2019, companiile reclamante s-au adresat cu cerere de a li se restitui sumele de bani, reprezentând TVA la export, inclusiv sumele TVA, care au fost încasate prin deciziile care au fost anulate de instanța de judecată.

Au susținut că prin actele nr. 3-585855, 3-585853 și 3-585854 din 24 decembrie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a refuzat restituirea sumelor TVA solicitate, invocând aceleași motive de refuz, care au făcut obiectul examinării în instanța de judecată.

Adițional, Serviciul Fiscal de Stat s-a referit la termenul de prescripție de 6 ani, argument nejustificat prin prisma hotărârii judecătorești din 31 martie 2017, deoarece companiile reclamante nu puteau solicita restituirea TVA în situația în care prin deciziile din 17 octombrie 2016, SFS a anulat TVA din contul companiilor reclamante.

Or, au conchis că dreptul de a solicita restituirea TVA în echivalent bănesc din partea companiilor reclamante a apărut urmare a anulării actelor SFS prin care TVA a fost anulat.

La 8 ianuarie 2020, companiile reclamante au contestat actele SFS nr. 3-585855, 3-585853, și 3-585854 din 24 decembrie 2019, solicitând anularea actelor din 24 decembrie 2019 și acceptarea cererilor de restituire a TVA depuse la 26 noiembrie 2019, iar prin deciziile nr. 20/118/T/16, 20/118/T/17 și 20/118/T/18 din 15 ianuarie 2020, Serviciul Fiscal de Stat a respins contestațiile depuse de companiile reclamante.

La 16 ianuarie 2020, companiile reclamante au depus contestații împotriva deciziilor Serviciul Fiscal de Stat din 15 ianuarie 2020, invocând constatările din hotărârea judecătorească definitivă din 31 martie 2017, menținută la 6 martie 2019 prin decizia Curții Supreme de Justiție.

Prin deciziile nr. 31 din 30 ianuarie 2020, nr. 39 și nr. 40 din 6 februarie 2020 Serviciul Fiscal de Stat a respins contestațiile companiilor reclamante împotriva deciziilor din 15 ianuarie 2020 prin care companiile reclamante au solicitat restituirea sumelor TVA la export.

În aceste circumstanțe, au opinat că Serviciul Fiscal de Stat a refuzat în mod neîntemeiat satisfacerea cererilor de restituire a TVA, depuse de companiile reclamante la 26 noiembrie 2019, întrucât Serviciul Fiscal de Stat ignoră

constatările din hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Și-au întemeiat pretențiile în baza art. 189, 196, 224 Cod administrativ, art. 6 și art. 1 Protocolul 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Au solicitat: 1) admiterea acțiunii; 2) anularea următoarelor acte emise de către Serviciul Fiscal de Stat: nr. 3-585855 din 24 decembrie 2019, nr. 3-585853 din 24 decembrie 2019, nr. 3-585854 din 24 decembrie 2019, decizia nr. 20/118/T/16 din 15 ianuarie 2020, decizia nr. 20/118/T/17 din 15 ianuarie 2020, decizia nr. 20/118/T/18 din 15 ianuarie 2020, decizia nr. 31 din 30 ianuarie 2020, decizia nr. 39 din 6 februarie 2020 și decizia nr. 40 din 6 februarie 2020; 3) obligarea Serviciului Fiscal de Stat să admită cererile de restituire a TVA la export, depuse de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos” și să dispună restituirea TVA în contul companiilor reclamante după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” să i se restituie TVA în sumă de 7 670 000 de lei, FPC „Clasic SV” SRL să i se restituie TVA în sumă de 11 824 000 de lei, SRL „Neaos” să i se restituie TVA în sumă de 11 678 000 de lei; 4) încasarea din contul Serviciului Fiscal de Stat a dobânzilor calculate din sumele TVA solicitate restituirii după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” – dobândă în mărime de 3 611 414 lei, FPC „Clasic SV” SRL – dobândă în mărime de 5 383 807 lei, SRL „Neaos” – dobândă în mărime de 5 434 109 lei; 5) repararea din contul Serviciului Fiscal de Stat a prejudiciului moral cauzat prin refuzul autorității de a restitui TVA la export, după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” – prejudiciul moral în mărime de 1 000 000 de lei, FPC „Clasic SV” SRL – prejudiciul moral în mărime de 2 000 000 de lei, SRL „Neaos” – prejudiciul moral în mărime de 1 000 000 de lei; 6) încasarea din contul Serviciului Fiscal de Stat în favoarea SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos” a costurilor și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 16 februarie 2021, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 29 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice și, în aceeași zi, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii, cu actualizarea dobânzilor solicitate în cererea de chemare în judecată, după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” – dobândă în mărime de 4 033 264 de lei, FPC „Clasic SV” SRL – dobândă în mărime de 6 034 127 de lei și SRL „Neaos” – dobândă în mărime de 6 076 399 de lei.

Prin încheierea protocolară din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Nicolae Bostan.

Prin decizia din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos” și menținută hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că dreptul de restituire a sumelor nu a fost exercitat în interiorul termenului de prescripție de 6 ani, respectiv, autoritatea publică întemeiat a respins cererile înaintate de către companiile reclamante.

Totodată, instanțele de judecată au respins ca nefondat argumentul reclamanților cu privire la imposibilitatea depunerii anterioare a cererilor de restituire a TVA, fiind depuse după ce a devenit irevocabilă hotărârea instanței de judecată din 31 martie 2017, or, acestea nu motivează omiterea termenului pentru situația dedusă judecării.

La fel, au relevat instanțele de judecată inferioare că hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, la care fac referire reclamanții, nu vizează actele administrative emise în anul 2015 privind respingerea cererilor de restituire a TVA, precum și nici nu înlătură efectele și condițiile care au dus la emiterea acelor decizii.

Or, hotărârea din 31 martie 2017, se referă doar la deciziile Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare fiscală nr. 973/2/7; 974/2/7 și nr. 975/2/7 din 17.10.2016, cu referire la alte situații.

Mai mult, la baza deciziilor de respingere a cererilor de restituire a TVA din 05 noiembrie 2015 nu a fost doar motivul precum că companiile reclamante nu au livrat efectiv aceste produse software, fiind expres indicate și alte motive pentru respingerea cererilor SRL „Turbilon-Teh”, FPC „Clasic CV” SRL și SRL „Neaos”.

Astfel, concluziile din hotărârea instanței de judecată din 31 martie 2017 nu se referă la motivele respingerii cererilor de restituire a TVA expuse în deciziile din 05 noiembrie 2015, ca urmare, faptul că companiile reclamante au depus în mod repetat cereri de restituire a TVA abia la 26 noiembrie 2019.

Suplimentar, instanțele inferioare au relevat că Serviciul Fiscal de Stat întemeiat a conchis că cererile repetate de restituire a TVA pentru perioada aferentă anului 2011 sunt depuse de companiile reclamante după expirarea termenului de 6 ani și acestea sunt nevalide, iar solicitanții SRL „Turbilon-Teh”, FPC „Clasic CV” SRL și SRL „Neaos” nu au solicitat repunerea în termen.

Într-o altă ordine de idei, a fost stabilit și că cerințele înaintate de partea reclamantă, pe lângă faptul că au fost depuse tardiv, sunt afectate și de netemeinicie, or, SRL „Turbilon-Teh”, FPC „Clasic CV” și SRL „Neaos” nu au achitat efectiv pentru produsele software achiziționate de la companiile rezidente.

Și asta deoarece, urmare a încheierii contractelor de cesiune a creanțelor, companiile nerezidente, din zona off-shore, ca beneficiari ai produselor software, urmau să achite pentru aceste produse direct producătorilor.

În plus, a mai fost învederat de către instanțele de judecată că, companiile rezidente, de la care au fost procurate produsele software și care efectiv urmau să primească plata pentru aceste servicii de la beneficiarii din zona off-shore, au fost anulate ca subiect ai impunerii cu TVA.

La 3 mai 2022, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus recurs împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând

admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii, având în vedere actualizarea dobânzilor solicitate în cererea de chemare în judecată, după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” – dobândă în mărime de 4 735 069 de lei, FPC „Clasic SV” SRL – dobândă în mărime de 7 181 298 de lei și SRL „Neaos” – dobândă în mărime de 7 209 405 lei.

În motivarea recursului au invocat că decizia instanței de apel este una ilegală și neargumentată, pasibilă de casare.

Au menționat că instanța de apel a reiterat, de fapt, motivele invocate de prima instanță, ignorând să se expună asupra argumentelor aduse de companiile reclamante, în particular despre constatările din hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, care constituie autoritatea lucrului judecat, precum și argumentele privind suspendarea curgerii termenului de prescripție de 6 ani pe durata procedurilor de anulare a actelor administrative, prin care anterior fusese radiat TVA-ul din contul companiilor reclamante.

Au obiectat că instanța de apel a copiat, în esență, constatările primei instanțe și nici nu s-a expus asupra argumentelor apelului, emițând o decizie nemotivată în partea omiterii argumentării respingerii motivelor din apel.

Au mai accentuat că în constatările instanței de apel, pct. 30-110 ale deciziei, nu este deloc menționată hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Astfel, au reiterat constatările din hotărârea nominalizată și a relevat că în cadrul examinării cauzei respective, instanța de judecată în detalii a examinat existența dubiilor, în partea ce ține de autenticitatea raporturilor economice, adică nu putea fi confirmată proveniența mărfurilor și, respectiv, a livrărilor la cota zero și modul de achitare a livrării, adică exportului și care au fost combătute irevocabil prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, circumstanțe ce nu mai necesită a fi demonstrate.

Au reperat hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, în care a fost indicat că speței îi erau aplicabile prevederile art. 104 lit. a) Cod fiscal, și anume impozitarea cu TVA la cota zero, or, a avut loc o livrare de mărfuri/servicii pentru export, care nu a avut loc pe teritoriul RM.

La fel, au citat hotărârea menționată mai sus, precum că instanța a considerat neîntemeiate constatările organului fiscal, or Codul civil, la art. 556-571 prevede dreptul participanților la raporturile juridice civile de a-și stinge obligațiile reciproce prin mecanismul de cesiune a creanței și preluare a datoriei.

Au comunicat că în aceste circumstanțe, sunt combătute și dubiile cu privire la plata livrării și lipsa confirmării livrării impozabile la cota zero pentru perioadele relevante în speță, adică odată cu constatarea efectuării exportului, au fost eliminate suspiciunile privitoare la însăși proveniența mărfurilor.

Totodată, au relevat că prin aceeași hotărâre din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, instanța de judecată a reținut că argumentele invocate de IFS, care au stat la baza deciziilor IFS din 2015 de refuz în restituirea TVA de la exportul de software a reclamantilor sunt irelevante, ilegale și contrare practicii judiciare.

În plus, au susținut că a fost lăsat fără examinare și argumentul societăților, precum că în niciun paragraf din deciziile SFS de refuz de restituire a TVA nu se face referire la deciziile de refuz din noiembrie 2015, or, doar în decizia din procedura prealabilă privind refuzul contestațiilor împotriva deciziilor de refuz, SFS a menționat și faptul că prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, au fost anulate deciziile IFS nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7 din 17 octombrie 2016 și că acestea se refereau la încălcări ale legislației fiscale, iar actele administrative anterioare privind refuzul restituirii TVA nu au fost anulate prin hotărârea nominalizată.

Au subliniat că este ilegală concluzia instanțelor ierarhic inferioare, precum că prin deciziile nr. 15/01/T/703, nr. 15/01/T/702 din 5 noiembrie 2015 și nr. 15/01/T/730 din 20 noiembrie 2015, SFS a refuzat companiilor restituirea TVA la export, iar prin faptul necontestării acelor decizii, acestea rămân în vigoare.

Or, procedurile prealabile inițiate de companiile reclamante în vederea restituirii TVA la export și contestațiile împotriva actelor administrative emise de SFS s-au bazat pe constatările din hotărârea devenită definitivă și irevocabilă din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

La 11 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus o cerere de prezentare a unor argumente suplimentare în recursul depus.

În susținerea acesteia, au invocat că la 9 noiembrie 2021, în fața instanței de apel, SRL „Turbilon Teh” și SRL „Neaos” au formulat expres cereri de atragere, în calitate de intervenienți accesorii a persoanelor terțe Oleg Gonța, unic asociat și fondator al SRL „Turbilon Teh” și a aceleiași Oleg Gonța, în calitate de reprezentat al Liliei Ivanov, unic asociat al SRL „Neaos”, urmare a intentării procedurii insolvenței în privința companiilor respective în perioada în care prezenta cauză se afla la examinare în instanța de apel.

Astfel, au remarcat că, deși cererile de intervenție au fost înaintate instanței de apel, în decizia recurată, instanța de apel nu s-a expus asupra acestora și nu a atras în calitate de intervenienți accesorii persoanele ale căror drepturi sunt direct vizate prin deciziile instanțelor de judecată, interesul acelor persoane fiind afectat ulterior pronunțării hotărârii de către prima instanță.

La 13 iulie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 9 februarie 2022, însă la materialele dosarului lipsesc date care ar confirma că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat recurenților sau reprezentantului acestora.

Decizia motivată din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurenților, avocatului Victor Munteanu, la data de 19 aprilie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 57 vol. III).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos” s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul motivat la 3 mai 2022, în termenul legal.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz,

hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

Într-o altă ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază critic susținerile recurentelor din cererea de recurs suplimentară, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii SRL „Turbilon Teh” și SRL „Neaos” de atragere în proces în calitate de persoană terță a lui Oleg Gonța.

Or, deși în ședința de judecată din 9 noiembrie 2021, a fost înaintat demersul de atragere a lui Oleg Gonța în calitate de persoană terță, având în vedere înregistrarea audio a ședinței de judecată respective, chestiunea dată a rămas a fi examinată pentru ședința ulterioară.

Ulterior, atât din înregistrarea audio a ședinței de judecată din 8 decembrie 2021, cât și din conținutul procesului-verbal a acesteia, se constată că SRL „Turbilon Teh” și SRL „Neaos” nu au mai susținut demersul dat.

Mai mult, actele cauzei atestă și faptul că însuși Oleg Gonța, pe tot parcursul examinării cauzei, a figurat în calitate de reprezentant al SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, dat fiind statutul său de administrator al societăților respective.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhice superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective,

urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firma de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firma de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firmei de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societății cu Răspundere Limitată „Neaos” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actelor administrative, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

constată:

La 4 martie 2020, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actelor administrative, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

Prin încheierea protocolară din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost atras în proces în calitate de persoană terță Nicolae Bostan.

Prin decizia din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos” și menținută hotărârea din 12 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

La 3 mai 2022, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus recurs motivat împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu

emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii, având în vedere actualizarea dobânzilor solicitate în cererea de chemare în judecată, după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” – dobândă în mărime de 4 735 069 de lei, FPC „Clasic SV” SRL – dobândă în mărime de 7 181 298 de lei și SRL „Neaos” – dobândă în mărime de 7 209 405 lei.

La 11 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus recurs împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău (argumente suplimentare).

La 13 iulie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recursul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

La 20 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care au solicitat sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la aplicarea pct. 5) din Regulamentul privind restituirea taxei pe valoare adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 1 februarie 2013.

Examinând cererea depusă de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din considerentele ce urmează.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai reține că la 9 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015), prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Astfel, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ CPC și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, verificând întrunirea de către autorii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, la caz, lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar în cazurile când cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă *cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii*.

Pe când, la caz, recursul depus de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu a fost declarat inadmisibil.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Turbilon Teh”, FPC „Clasic SV” SRL și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Conform art. 195 și art. 230 Cod administrativ și în conformitate cu art. 12¹ CPC, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firma de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Turbilon Teh”, Firmei de Producție și Comerț „Clasic SV” Societate cu Răspundere Limitată și Societății cu Răspundere Limitată „Neaos” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor

administrative, obligarea emiterii actelor administrative, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu